

Opgaveudvalg vedr. ny multifunktionel skole i Brøndby Strand

4. møde, Kulturhuset Brønden d. 08.12.2023 kl.10-14

Tema: Den multifunktionelle bygning og det multifunktionelle byrum

Deltagende

- Kent Max Magelund, borgmester og formand for udvalget
- Anette Pilmark, formand for Børne- og Skoleudvalget
- Vagn Kjær-Hansen, kommunalbestyrelsesmedlem
- Kurt Damsted, kommunalbestyrelsesmedlem
- Lene Skallebæk, kommunalbestyrelsesmedlem
- Mille Jacobsen, borgerrepræsentant
- Trine Billekop, borgerrepræsentant
- Hans Henrik Knoop, forsker/ekspert
- Esben Danielsen, forsker/ekspert
- Bente Skovgaard Kristensen, direktør i Børne-, Kultur- og Idrætsforvaltningen
- Casper Toftholm, direktør i Teknik- og Miljøforvaltningen
- Jane Krog, fagchef for skoler, uddannelse og PPR i Børne-, Kultur- og Idrætsforvaltningen
- Elisabeth Lihn Wolff, konsulent i Fremtidens Brøndby Strand sekretariat
- Ditte Ivalu Esbirk, projektleder i Kommunale Ejendomme
- Luise Nissen, konsulent i Børne-, Kultur- og Idrætsforvaltningen
- Louise Jensen, konsulent i Børne-, Kultur- og Idrætsforvaltningen
- Rune Erbs Ledet, leder af Kulturhuse og Biblioteker (pkt. 5)
- Lene Jensby Lange, facilitator

Afbud

- Cengiz Baysal, borgerrepræsentant
- Mie Vinter Pej, borgerrepræsentant

Referat

1. Velkomst og indledning: Kort resumé fra studieturen til Jylland

Lene Jensby Lange gennemgik vores studietur med besøg på de tre forskellige, multifunktionelle skoler i Jylland og de gode snakke i bussen derimellem. Destinationerne var:

- Vrå Børne- og Kulturhus, som ud over skole og SFO indeholder daginstitution, bibliotek, borgerservice, sportshal med café og et centralt "hjerterum" – et smukt indendørs samlingsrum åbent for offentligheden (188 mio. kr./10.000 m² = 18.800 kr./m²)
- Lindbjergskolen, som også indeholder bibliotek, café og idrætshal, og hvor de forskellige aldersgrupper og funktioner er fordelt i hvert sit "tårn" bundet sammen af fællesarealer indendørs og på tagene (200 mio. kr./15.000 m² = 13.333 kr./m²)
- Artium, et nyt bycentrum hvor skole og SFO er placeret sammen med borgerservice, arkiv, nærpolti, tand- og sundhedspleje, ungdomsskole og legestue i en fælles bypark (205 mio. kr./10.200 m² = 20.098 kr./m²)

2. Korte oplæg fra udvalgsmedlemmerne: Særlige indtryk fra studieturen

Anette:

1. Plads til at dyrke fællesskabet og fordybelsesrum. Den gode skole skabes ikke af gode rammer alene, men de kan hjælpe til at skabe fællesskaber. Multifunktionalitet hvor man var fælles om bibliotek, borgerservice, meget gerne andre borgere (plads til ældre) – lokalpoliti - også meget gerne sundhedspleje, musikskole ungdomsskole og VÆRKSTEDER!!! Foreninger kan bruge lokalerne efter skoletid. Kunne godt lide, at de kunne spise sammen flere klasser.
2. Arealerne uden for klasselokalet er lige så vigtige: gode garderober, væresteder og fællesskaber, hygge/legekroge, plads til forskellige børn, indendørs klatrevæg og selvfølgelig fede udearealer, evt. boldbane på taget, orangeri fra jord til bord
3. Fokus på det faglige – kunne godt lide ideen om faglaboratorier, og måden de havde indrettet klasselokalerne på, hvor eleverne kunne skifte borde, alt efter om det var tavleundervisning eller gruppearbejde. Vi fik at vide, at skolen ved søerne også har det, måske en lille tur derind?

Opmærksomhedspunkter:

- Plads til bevægelse (skolerne var med meget store haller, men vores nye skole?)
- Samspil med Brønden - kan vi tænke det ind, så der er en fysisk gang imellem, ligesom vi så i Vrå mellem skolen og hallerne - så kan det være mellem skolen og kulturen
- Er det realistisk med skofri skole i Brøndby-kontekst?
- Det allervigtigste er samspillet med Brøndby Strand Skole (på undersøgende stadie). Skoler på flere matrikler fik vi ikke rigtig viden om, selvom Artium også var udskoling for andre.

Trine:

1. Skofri skole virkede fedt. Lydniveauet var afgørende: det var virkelig behageligt og roligt i Vrå og mindre markant på de andre skoler, dvs. også mindre vellykket.
2. Arkitekturen med det legende element som indbygget kvalitet virkede godt – skole med et tvist af legeland inspirerer og gør det lystbetonet. Fine detaljer: Hjerterummet, husene der hang udover og stod oven på hinanden mm. Rammerne betyder noget. At man er stolt over at være der.
3. Fortsat udfordring: at få et godt samspil med foreninger og kulturliv for at huset bliver levende, også om aftenen.
4. Der skal tænkes over, hvilke lokaler der har åbent hvornår. Måske primært udadvendte funktioner i stueetagen med mulighed for at booke til foreninger, forældrearrangementer, kulturliv, ældre borgere m.fl. for at skabe liv om aftenen. Der er kun bålhytten i dag.

Lene:

1. Ro på nervesystemet i Vrå. Det ultimative hvad angår indeklime, akustik, duft. Man får lyst til at passe på det, fordi kvaliteten er god.
2. God pointe med dobbelt brug af funktioner, så samme rum ikke laves flere gange, f.eks. borde til madkundskab. Faglokaler og fællesarealer bliver fælles ansvar.
3. Inspirerende udsmykning af lokaler på Lindbjergskolen - vigtig diskussion med faglokaler versus klasselokaler, men hvordan sikres tilhørsforholdet?
4. Integrationen af funktioner kommer ikke af sig selv, så byg ikke "siloeer".
5. Kobling mellem Ind- og udskoling: hvad betyder det for valg af udearealer og hvad vi vil med bymidten? Hvis der er sandkasse i udskolingen, bliver den så brugt til at slukke cigaretter?

Vagn:

1. Generelt rare steder at være: inspirerende, kunst- og kulturpræget, åbenhed giver en moderne og indbydende følelse
2. Det multifunktionelle: hvordan sikrer vi, at de forskellige funktioner styrker hinanden og ikke generer hinanden?
3. Nytænkning af klasselokaler er spændende – dér kan vi også kigge til Rødovre. Klasseindretning er jo noget af det, vi kan tage fat på allerede ift. de eksisterende skolematrikler - vigtigt at gøre noget for de eksisterende skoler ifm. planlægningen af den nye.
4. Faglokaler versus hjemklasser – dilemmaet er vigtigt, men uden entydig konklusion.

Kurt:

1. Faglokale-tilgangen var en god ide mod kedsomhed i skoletiden.
2. Næsten alle børn blev inviteret til leg og bevægelse. Mellem lokaler var også integreret bevægelse, med begejstring hos både børn og forældre. Godt! Også gerne en svømmehal.
3. Godt materialevalg. Vi følte os velkomne. Så ikke noget mobning eller nogen konflikter. Materialer indbød til, at der var rart at være. Godt indeklima.
4. Orangeriet er en god idé og udnyttelsen af tagflader til aktiviteter, sport mm.
5. Fantastisk, at eleverne spiste sammen, men måske man skulle dele det op i et par rum, så de ikke sidder alt for mange.
6. Den nye skole skal indtænke Brønden, bl.a. sammentænkning med biblioteket.
7. Investeringsmodellen fra Vrå kunne være interessant at kigge nærmere på. Evt. fondsmidler.

Mille:

Hvad med samspillet med virksomheder – indgik det ikke i de besøgte bygninger, og er det ikke noget, vi skal overveje at tænke ind i Brøndby Strand?

Bente:

1. Der var mærkbar forskel på den arkitektoniske kvalitet: Vrå lå i top bl.a. igen i kraft af lofter og akustik. (Budget også højere, men det kunne mærkes)
2. Der var ingen mennesker i bibliotekerne – ud fra, hvad vi så, skal det måske ikke forventes, at et bibliotek er den store dynamo for lokalt byliv.

Hans Henrik:

Den primære forskel ligger i arkitekturen:

1. Hvis et fysisk miljø skal fungere godt, skal det gøres let at gå til. Det havde de alle sammen arbejdet med på forskellig vis.
2. Lærernes lokaler (dvs. faglokaler, USA-inspireret) versus elevernes lokaler (dvs. hjemklasser) er to forskellige principper, som giver hvert sit ejerskab, så det skal man være bevidst om, før der vælges strategi. Lærernes engagement og stolthed kan smitte af på eleverne, i de tilfælde hvor de tager ejerskab, men hvad med fællesskaberne?
3. Hvordan vil det se ud om 5 år? Kan en skole få patina, så slitagen bliver et gode/skønhed, som f.eks. de gamle stationsbygninger, eller bliver den bare lurvet?
4. Sammentænkning af natur og bygning: Fascinerende med vinduerne ud til naturen og stor positiv effekt inde fra bygningen med attraktiv udsigt. Selv cykelstativerne var ikke grimme.
5. Folk vil vælge de forbindelser, der er enten funktionelle/nemme eller smukke/sjove. Transit vs. Karrusel.
6. Ligeværdig vægtning af hhv. individualitet/individuelle behov og fællesskabet er afgørende for at skabe balance.
7. Vrå: Der var ikke sparet – utrolig ekstra gevinst. Fantastisk lyd, akustik, æstetik/stemning.

Bemærkninger:

Elefantstier som designtilgang er en god idé, ligesom vi på forhånd bør prøve nye indretningsprincipper af i de eksisterende skolebygninger i Brøndby Strand – det kan give ejerskab til projektet hos det nuværende personale. Også godt tænkt, at tagene på flere af de besøgte skoler blev udnyttet til aktiviteter og sport.

Esben:

De besøgte skoler set med specifikt fokus på koblingen til kultur og fritidsliv:

1. Ingen af de besøgte skoler havde faktisk opnået en vellykket integration med de andre funktioner i praksis, især ikke ift. foreninger og kultur. Vrå fungerede bedst, men ingen af dem lykkedes med at integrere fuldt ud. Det bliver lidt halvt – som en gæst der sover i annekset.
De kommunale funktioner er lettest at få ind, for flere interessenter er bare bøvlet, men kultur og fritid må ikke være "gæster", hvis det skal lykkes: Det skal arbejdes grundigt ind i organiseringen. Skolelederen var landet for sent i Brande og havde ikke taget ejerskab til den funktionsblanding, der var i huset – skolen skal passe til lederen.
Biblioteker i Danmark er meget besøgte, men noget af det, vi så, var efter helt forældede principper med kæmpe skranke i midten omgivet af en masse fyldte reoler, og hvor den zone, der inspirerede til leg og inspiration for børn og familier var reduceret til næsten en parentes langs gangarealet. 8 ud af 10 bøger er faktisk "græsning" for børn – 8 ud af 10!
2. Vi er bedst til at bygge til enten "superbrugerne" eller "alle", men at bygge til alle bliver kønsløst og opleves uvedkommende, og hvor skal man så gå hen, når man gerne vil inspireres som begynder/ny på et område – inden man har lært kodeks? Her i dag er vi f.eks. også "gæster" til et møde, vi føler os ikke hjemme. Føler vi os ikke hjemme har vi heller ikke ejerskab.
Hvis man vil have folk med, skal de kunne røre, også selvom ting kan gå i stykker. F.eks. via værksteder, der er åbne til fritidsbrug. Det fedeste og mest besøgte i den Blå Planet er dér, hvor man kan klappe en fisk!
Det er blevet svært i dag at gå til andet end sport – science, børnebasket eller værksteder, hvor kan man være natur-uvant, idrætsuvant, strikning eller ler. Rigtig mange i dette område er gode med deres hænder.
3. Slid vil være en stor faktor, så byg nu ordentligt fra starten af: hellere bygge mindre og blive ordentligt færdige i god, robust kvalitet, end at smøre det for tyndt ud.
Multibrug er det helt rigtige, men virkelig svært. Sæt budget af til efterfølgende tilpasninger og overvej at bruge "det ufærdige rum" som arkitektonisk princip udvalgte steder – man kan ikke færdigtænke det levende hus på forhånd, og hvis et lokale er synligt ufærdigt ansporer det rummets brugere til at tænke videre og tilføje. Et godt benspænd kan være, at alle SKAL dele. Men hvis man skal dele med alle, har man igen intet tilhørsforhold/ejerskab. Hvis man i stedet får matchet få parter, der skal dele hver målrettede zone, kan de komme til at berige hinanden. Eksempel: INSP i Roskilde
4. Skofri zone er et godt ritual, og ritualer gør, at man må forholde sig aktivt til stedet, når man ankommer. Hvad er ritualer her i Brønden? Vrå havde arbejdet med rummene som en scenografi. Men det var for svært at finde hovedindgangen i Vrå – man ankommer allerede på parkeringspladsen, så ankomsten bør indbyde allerede udefra.

3. Præsentation af fremsendte data

- 1) Opsamling fra workshop med Fælleselevrådet. Rådet bestod primært af udskolings elever fra alle tre skoler, som bl.a. lagde vægt på, at
 - det visuelle/fysiske miljø betyder noget – plads, æstetik, orden, indeklima, natur
 - Valgfag, især de "ikke-boglige", er rigtig godt, og gerne flere ture og aktiviteter
 - Fællesskab, fælles spisning mm. er vigtigt
 - Fritidsaktiviteter – sport, venner, familie, job
 - Relationer er helt afgørende – de gode forhold til lærerne, hinanden, andre, tryghed

Af funktioner, der kan spille sammen med skolen nævnte de især:

- Uddannelsesvejledning
- Ungdomsklub
- Café/lounge
- Butikker

Men også en række fritidsfaciliteter (værksteder + bevægelse), sundhedsfunktioner og daginstitution.

- 2) Resumé af korte interviews med nøgleaktører i bydelen.

Input fra institutionsledere, fagkonsulenter m.fl. til den multifunktionelle blanding i nyt byggeri og byrum. Interviewene indeholder generelt et væld af idéer til den nye bygnings indhold. Noget af det, der gentagne gange bliver fremhævet, er potentialet for kapacitetsudnyttelse/dobbeltudnyttelse samt den oplagte, tætte kobling til Brønden. Skolens børn vil f.eks. kunne bruge Brøndens sal, og Brøndens brugere vil f.eks. kunne bruge skolens faglokaler til genbrugscafé eller upcycling-værksted.

Derudover nævnes iværksætterfaciliteter, dagtilbud, sanserum, ammerum, svømmehal, ungekulturhus med rådgivning og lektiehjælp, cykelværksted, værksted med robotteknologi, halfaciliteter og trygge mødesteder/opholdsmuligheder med adgang til stikkontakter.

Også ønsker til nderum, særligt en legeplads, skater-faciliteter, kunstgræsbane og byhaver. Alt sammen med meget bedre belysning end i dag og uden hække og hegn, så bymidten bliver et trygt sted hele døgnet og hele året.

4. Kulturhuset Brønden, v. Rune Erbs Ledet, leder af kulturhuse og biblioteker

Rune har været leder i Brønden i 2,5 år, og bygningen består af ca. 4.000 m² fordelt på kælder, stueplan og førstesal. Brugerprofilen er meget blandet på tværs af alder, køn og etnicitet.

Aktiviteter i dag:

Der er 80-100 arrangementer om året, en velbesøgt biograf i kælderen, café ved indgangen, konference- og aktivitetsrum, mødelokaler, multisal/eventhal, kontorer og selvfølgelig bibliotek. Faste brugere er Mobile Ældre, AOF m.fl., og der er for nyligt blevet indrettet et 70'er-rum med fokus på lokalmiljøet ved "blokkenes" begyndelse, som kan bruges til aktiv læring o. lign.

Det nye tilbud om barselscaféer er indtil videre fuldt booket, men der er også en hvis grad af uplanlagt "børnepasning" i huset i dag, da nogle forældre sætter deres børn af på biblioteket, mens de selv handler og løber ærinder, hvilket desværre kan give lidt udfordringer i hverdagen.

Perspektiver i et kommende naboskab til ny multifunktionel skole:

Der er mange muligheder for at sammentænke skolen med kulturhuset for at udvide potentialerne begge steder, og det er derfor også et ønske, at der bygges bro imellem de to funktioner – meget gerne også fysisk imellem bygningerne. Oplagt synergi kunne være i:

- Integration af folkebibliotek og skolebibliotek, suppleret med gode studiefaciliteter og tværfaglige kompetencer
- Samarbejde om kreative værksteder og arbejdsrum, som er noget af dét, Brønden mangler plads til i dag
- Understøttelse af ungdommens mødesteder – med en positiv/konstruktiv vinkling – efter skole og i weekenderne, inde såvel som ude
- Skabe fælles kulturarrangementer
- Generelt udnytte begge huses kapaciteter på tværs og tænke bæredygtighed ind som et vilkår

Et vigtigt OBS-punkt i den sammenhæng er dog, at skolen pr. definition er forbundet med pligt – noget man *skal* – mens kulturhus og bibliotek omvendt lever af at være drevet af lyst, hvilket bør håndteres/bruges med omtanke i projektet. Der opleves f.eks. ingen hærværk i Brønden nu, hvilket kan tolkes som et udtryk for ejerskabsfølelse – måske fordi man inviterer indenfor, også til gratis koncerter og andre arrangementer.

Bemærkninger:

Hvordan får vi organiseret og orkestreret de forskellige aktiviteter? Herunder med udgangspunkt i Esbens oplæg. Vi skal jo have trukket stregerne mellem de forskellige brugere og institutioner et sted, men vi skal samtidig ikke gøre det for rigtigt, så ejerskab og initiativer kompromitteres.

Hvordan får vi tænkt nogle koblinger mellem de ældre, som mødes og kan alt muligt, og de unge, som kunne synes, at det var spændende at lære nogle af disse kompetencer?

Det er svært helt at konkludere, hvilke funktioner der passer ind, før vi beslutter en vej ift. skolens sammensætning – men der er mange relevante overvejelser at tage med.

5. Workshop med skumbrikker

Udvalget blev bedt om at gennemgå de samme skumbrikker, som Fælleselevrådet havde arbejdet med, og vælge de funktioner ud/supplere med evt. manglende, som ønskes integreret i den nye skole og/eller Brønden. Udvalget pegede til sammen på de følgende:

Lektiecafé, Uddannelsesvejledning, Studiemiljøer, Aktivitetscenter for ældre, Ungdomsklub, Drengeklub/pigeklub, Køkken/kantine/folkekøkken, Café/lounge/forældrecafé, Gamercafé, Byttebutik, Genbrugsbutik, Læge, Bank, Psykolog, Små virksomheder, Borgerservice, Fitness, Legeplads (ude), Drivhus, Klatremiljø, Bibliotek, Mødelokaler/foreningslokaler, Forsamlingshus, Musiklokale/øvelokale/film-/lydstudie, Kultursal, Teater-/dramasal, Kunstgalleri (del af udsmykning), Sportshal, Svømmehal, Bordtennis, Dans/yoga/kampsport, Opfinderværksted, Kreaværksted, Frisørværksted, Cykel-/knallertværksted, Digitalt værksted, Fotostudie, Makerspace, Specialiserede faglokaler, Børnehave/vuggestue og Sundhedsplejerske.

6. Refleksion over vision og formål

Drøftelser i små grupper, som optakt til arbejdet med modeller, funktioner mv.

7. Workshop: Modeller for den nye skole

Grupperne skulle udvælge 1-2 modeller, som de skulle gå i dybden med ud fra følgende:

- Hvilke styrker/svagheder ved modellerne ser deltagerne på nuværende tidspunkt?
- Hvilken betydning har modellen for bydelen?
- Skal flere modeller undersøges? Er der behov for supplerende undersøgelser/data?
- Hvilke funktioner foruden skole kan indgå i bygningen/byrummet afhængig af valgt model?

Gruppe 1: Kent, Esben og Kurt

Med udgangspunkt i de tre matrikler blev der arbejdet med én samlet skole på tværs:

- Indskoling fortsat på Strandskolevej, hvor de allerede har et trygt miljø med bålhytte, svømmehal og let til grønne udearealer
- Mellemtrinene bliver på Dyringparken, hvor der er gode faciliteter for at understøtte den motoriske udvikling med bl.a. springhallen, og hvor der er mulighed for at arbejde med multifunktionalitet
- Udskolingen flytter ind på den nye skole, hvor der kan skabes gunstige samspil med kultur- og fritidsaktiviteter, studiemiljøer og erhvervsliv i bymidten med både Brønden og mange andre lokale aktører. Multifunktionalitet i form af uddannelsesvejledning, lektiecafé, virksomhedssamarbejde og specialiserede fagområder.

Gruppe 2: Vagn, Lene og Mille

Igen blev der arbejdet med udskolingen som den primære funktion på den nye skole:

- Den mest udadvendte gruppe elever i forhold til at udnytte nærheden til bymidten med de tilhørende kulturtilbud mm.
- Gerne sammen med en daginstitution, hvor de unge mennesker kan blive motiverede til at søge fritidsjob som pædagogmedhjælper
- Gode muligheder for at flette skolen tæt sammen med Brønden
- Multifunktionalitet inklusiv værksteder, byttehus med fokus på bæredygtighed og genbrug, trivselselementer i form af psykologer, Headspace mm.
- Evt. kreativitet, opfindsomhed og innovation som brand/profil
- Samarbejde og ejerskab – hvem driver f.eks. caféen? Inddragelse af de unges initiativer

Gruppe 3: Anette, Trine og Hans-Henrik

For at undgå for mange skift mellem forskellige matrikler var den foretrukne model i denne gruppe at dele skolen op i spor frem for efter årgange, dvs. 0.-9. klasse på hver matrikel.

- Der er på sin vis allerede 3 skift i forbindelse med skolestart (1. maj – 0. kl. – 1. kl.), så kan vi tillade os at indføre endnu flere, herunder i forhold til sensitive børn/særlige behov?
- Tvivl om, hvorvidt en ny udskoling i bymidten vil være nok til at tiltrække flere børn allerede i forbindelse med skolestart – ligger guleroden så ikke for langt ude i fremtiden?
- Ønskemodel ville være to skoler på hhv. Strandskolevej og i bymidten, uden Dyringparken

Pointer, som alle var enige om:

Der skal tænkes i tæt sammenfletning og meget gerne sammenbygning med Brønden, og det er fortsat vigtigt at holde blikket på, at der er to sammenhængende opgaver: Bedste rammer for en ny skole OG et essentielt løft af de to eksisterende skoler.